

Velja v Ljubljani in

po pošti:

celo leto . . . K 850—
pol leta 150—
četrt leta 90—
za mesec 30—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 480—
pol leta 240—
četrt leta 120—
za mesec 40—

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar,
polletno . . . 4 dolarja
četrtletno . . . 2 dolarja

Novi naročniki na posiljajo
naročnine se nakazuje.

Oglas se zaračunava po
porabljenem prostoru in siet
1 mm visok ter 55 mm
širok prost. za enkrat 2 K
za večkrat popust.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6/1.
Telefon šte. 360. — Upravištvo je na Marjinem trgu
šte. 8. Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 1.60 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na odgo-
vor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo —
Rokopisi se ne vračajo.

Debata o kralju. Iz ustavnega odbora.

Beograd, 28. februarja. (Izvirno poročilo.) Na današnji seji ustavnega odbora se je nadaljevala debata o izvrševanju državne oblasti, ki se je začela na sobotni seji (glej 2. stran). Na razpravi je člen 30. Posl. Gjonović (republikanec) zahteval, naj bodo ministri odgovorni tudi za privatna dejanja vladarja. Posl. dr. Pavličić zahteval, naj za časa vojne nosi odgovornost za dejanja kralja načelnik štaba vrhovne komande. Posl. Jovanović in dr. Duličić (Narodni klub) se strinjata s tem predlogom. Nadaljnja debata tega člena se odgodi do prihoda ministra za konstitucijo.

Pri razpravi o členu 31 predlaga socialistični demokrat Divac, naj se določi polnoletnost kralja z 21. in ne z 18. letom. — Večina odkloni ta predlog.

Pri razpravi o členu 32, ki govori nasledstvu prestola vpraša soc. demokrat Divac, katera skupščina naj določi nasledstvo na prestolu, ako kralj nima potomcev. Meni, da je o tem potreben referendum. Ko dospe minister Trifković se nadaljuje debata o gornjih predlogih. Zemljoradnik Jovanović predlaga, naj preide nasledstvo na Pavla Karadjordjevića ali na brata kralja Petra, ako regent ne bi imel potomcev.

Nemci na londonski konferenci. Nemški protipredlogi. Grožnje z represalijami. Pritisk na Italijo.

Berlin, 28. febr. (Izvirno poročilo.) Nemška delegacija za londonsko konferenco je odpotovala včeraj dopoldne. Na kolodvoru sta se poslovila od delegacije državni kancelar dr. Fehrenbach in podkancelar dr. Heinze. Pred odhodom je dr. Fehrenbach imel še daljši razgovor z zunanjim ministrom dr. Simonsom, kateremu je navzočna množica priredila viharne ovacije. Iz množice so se čuli klici: »Ne odnehajte!« — Nemški delegati dospejo nocoj v London. Za časa bivanja v Londonu so gosti angleške vlade. Stanovali bodo v hotelu »Savoy«.

LDU London, 28. febr. Kakor se poroča, so nemški protipredlogi v obnovitvenem vprašanju nastopili: Plačilo 750 milijonov funtov šterlingov v treh letih, dvajset procentno pristojbino na izvoz Nemci odklanjajo, nasprotno pa dovoljujejo udeležbo na dobičku nemške industrije.

LDU Pariz, 27. febr. Poseben

Grčija se ne ukloni londonskim sklepom.

Atene, 28. febr. (Izvirno poročilo.) Ministrski svet je sklenil, odkloniti predlog londonske konference, naj se odpošlje mednarodna preiskovalna komisija v Tracijo in Smirno. Vlada bo poslala Kalogeropoulosa, ki je v Londonu, instrukcije v tem smislu. Javnost je zaradi londonskih sklepov zelo razburjena. V nedeljo se vrši v Atenah veliko protestno

PRIHODNJA SEJA KONSTITUANTE.

LDU Beograd, 27. febr. Predsednik ustavotvorne skupščine dr. Ribar se je danes dolgo razgovarjal z ministrskim predsednikom. Konferenca sta o parlamentarnem položaju. Seja konstitucije je določena na 14. marca. Ker ustavni odbor dotlej še ne bo gotov z razpravo o ustavnem načrtu, mu bo dala konstitucija še dva tedna časa, da konča svoje delo.

KORUPCIJA V MINISTRSTVU PREHRANE.

LDU Zagreb, 28. febr. »Riječ« javlja iz Beograda: Na včerajšnji seji ministrskega sveta so pri razpravi o likvidaciji ministrstva za prehrano in obnovo zemlje prišli na sled mnogim mahinacijam z bencinom, oljem itd.

PRED ODLOČITVIJO MUSLI-MANOV.

LDU Beograd, 28. febr. Ker še niso vsi muslimanski poslanci dospeli v Beograd, se za danes napovedana seja muslimanskega kluba ni vršila. Popoldne bo samo seja onih članov, ki se nahajajo v Beogradu in ki so brez opazke sprejeli poročilo o poteku pogajanj za vstop muslimanov v vlado. Ako pravčasno pridejo v Beograd ostali poslanci, se bo na jutrišnji seji končnovalno odločilo o vstopu muslimanov v vlado.

ZAPRISEGA NOVIH REKRUTOV.

Beograd, 28. febr. (Izvirno poročilo.) Včeraj so svečano prisegli kralju in domovini novi rekruti, ki bodo odslužili svojo vojaško dolžnost v beograjski garniziji. Svečanosti je prisostvoval regent Aleksander.

PREBIVALSTVO ZAGREBA.

LDU, Zagreb, 28. februarja. Po določanju izidu ljudskega štetja ima mesto Zagreb 108.338 na dan popisa, t. j. dne 1. januarja prisotnih prebivalcev. Med temi je 5416 vojakov, nastavljenih v vojašnici in drugih vojaških zgradbah. Začasno odsotnih oseb so našli 1790 (1197 moških in 593 žensk), ki stalno prebivajo v Zagrebu.

VELIKI NEMIRI V JUŽNI ITALIJI.

Berlin, 28. febr. (Izvirno poročilo.) Iz Lugana javljajo: Kakor poroča turinska »Stampa« iz Barija, je delavska zbornica sklenila konec splošne stavke. S tem pa se položaj še ni nič izboljšal. Splošna stavka lahko zopet izbruhne vsak čas. Po deželi, zlasti v provincijah Bari, Foggia, in Lecce, vlada teror poljedelcev. Škoda, ki so jo naredili poljedelci, je velika. Telefonske in brzojavne zveze so prekinjene. Pri spopadih med socialisti in fašisti je bilo včeraj 6 mrtvih in nad sto ranjenih, največ fašistov.

VOJNA MED PANAMO IN COSTARICO.

LDU London, 28. febr. Iz Paname se javlja, da so izbruhle sovražnosti med Panamo in Costarico.

TEROR UPORNIH RUSKIH MORNARJEV.

LDU Varšava, 28. febr. Uporni mornarji v Kronstadtu so ustrelili tri sovjetske poverjenike. Brzojavni urad v Petrogradu je bil razstreljen.

PROTIBOLŠEVIŠKA DIJAŠKA ZAROTA V RUSIJI.

LDU Moskva, 28. febr. »Pravda« javlja, da je vlada prišla na sed protibolševiški dijaški zaroti. V Harkovu, Kijevu, Moskvi in Petrogradu je bilo aretiranih 214 dijakov.

OMEJITEV PRISELJEVANJA V AMERIKI.

LDU Washington, 26. febr. Poslanska zbornica je sprejela po senatni odobreni priseljevalni zakon, ki omejuje od 1. aprila dalje za 15 mesecev število inozemcev vseh narodnosti, ki so bile upravičene, naseliti se v Zedinjenih državah na 3% števila pripadnikov dotične narodnosti, ki je bivala v Zedinjenih državah za ljudskega štetja od leta 1910.

MEZDNO GIBANJE ANGLEŠKIH RUDARJEV.

LDU London, 28. febr. Pogajanja med lastniki rudnikov in rudarji o odredbah, ki so potrebne, da se odpravi državna kontrola nad pridobivanjem premoga, niso dovedla do uspeha, ker žele lastniki rudnikov odmeriti mezde po posameznih premogovnih ozemljih, dočim zahtevajo delavci enotno ureditev mezd po vsej Angliji. Položaj smatrajo za resen.

POLJSKI ZUNANJI MINISTER V ROMUNIJU.

Varšava, 28. febr. (Izvirno poročilo.) Poljski zunanji minister knez Sapieha je v spremstvu ministerjalnega svetnika Piseswskega odpotoval v Bukarešto. Debata v zunanjem odseku zbornice o ekspozeju zunanega ministra se prične šele po povratku ministra v Varšavo.

OTROŠKA BEDA V SREDNJI EVROPI.

LDU Bruselj, 28. febr. List »Le Pouple« priobčuje statistiko otroške bede v Srednji Evropi. V Nemčiji je milijon otrok bolnih, v Avstriji je umrlo od gladi 700.000 otrok, na Madžarskem je od 100.000 v prejšnjem letu rojenih otrok 45.000 bolnih in na Poljskem strada milijon otrok v pravem pomenu besede.

ODPUŠČENI MONOPOLNI URADNIKI.

LDU Beograd, 28. febr. Uprava državnih monopolov je odpustila okrog 400 uradnikov, ki se bili odveč ali brez posla.

Za vzhodno Tracijo.

Mogočni gospodje zborujejo v Londonu in ukazujejo svetu. Dele dežele narodom, vzamejo enemu in dajo drugemu, kakor pač prevdarjo zadevo: kdor se jim zameri, ga kaznujejo.

Tako se jim je zamerila tudi Grčija. Postavila si je za kralja Konstantina, ki je prijatelj Nemcev, zato so postavili na dnevni red revizijo Sevrške mirovne pogodbe, ki daje Grkom med drugim vzhodno Tracijo in Smirno. Baje žele s to revizijo hkrati potolažiti tudi Turke — kemaliste, ki so se zabarikadirali v sredni Male Aziji in neprestano kažejo zobe . . . Da bi pa obe strani imele še priliko spokoriti se in dovolj časa potruditi se za naklonjenost visokih gospodov iz zapadne Evrope, so odločili, naj se še enkrat natančno preišče, kako je z zadevo, komu naj pravzaprav po pravici pripade Tracija in Smirna.

Komu naj tedaj pripade n. pr. Tracija po prirodnem zakonu? Ta dežela ima zelo mešano prebivalstvo, ker ima za seboj mnogolično narodnostno zgodovino. V starem veku, ko so tod bivali še neomikani Traci, so se po obali naselili Grki, si ustanovili svoje mestne kolonije in polagoma gretizirali domače rodove. To se je nadaljevalo, ko so si deželo osvojili Rimljani: Traci so izgubili, njihov jezik je od 6. stoletja dalje izgubil, in po Traciji se je govorilo le grški odnosno rimski.

Ko so si Bizantinci uredili vzhodno polovico rimske države sprestolce v Carigradu, so začetkom 7. stoletja Slovani poselili Balkanski polotok, Tracija se je nahajala neposredno pred blišččo bizantinsko prestolnico; zato se naši predniki v njej niso upali naseliti. Vselej tega je ta dežela dobila le prav malo slovanskega prebivalstva; tu so ostali Grki pretežno del prebivalstva, posebno v vzhodnem delu. In ko so Bolgari ustanovili svojo državo, ji vzhodna Tracija ni pripadala niti ob časa največjega sijaja.

Velika sprememba se je izvršila s prihodom Turkov v Evropo l. 1354. Ti so najprej posedli ravno Tracijo — Odrin je postal njihova prva evropska prestolnica —

POLITIČNI PRETEP MED ZAGREBSKIMI STUDENTI.

LDU Zagreb, 28. febr. Včeraj ob 11. je bila v vseučiliški avli skupščina akademske omladine, ki se je kasneje nadaljevala pred poslopjem, ker je bila avla vsled prevelikega števila navzočih premajhna. Na zborovanju bi se moralo določiti, ali naj se na kongres akademikov v Pragi pošljejo zastopniki jugoslovenske akademske omladine. Do razprave o tem vprašanju pa ni prišlo, ker so se začeli pretepati demokratski, radikalni, napredni in en del zunanstrankarskih dijakov na eni strani in republikanci, katoliki, komunisti, radičevci, frankovci, zajedničarji in del zunanstrankarskih dijakov na drugi strani. Metali so tudi kamenje vsled česar je bilo 10 oseb lahko ranjenih. Ker zborovanje ni dovedlo do nobenih sklepov, je predsednik podpornega društva zaključil skupščino.

IZENAČENJE VSEUČILIŠČ.

Beograd, 28. febr. (Izvirno poročilo.) Komisija, ki se je sestala v prosvetnem ministrstvu, da izenači zakone na naših vseučiliščih, je končala svoje delo. V vseh vprašanih je dosežen sporazum.

ODPRAVA CARINE NA PAPIR.

LDU Beograd, 28. februarja. Gospodarsko — finančni odbor ministrskega sveta še vedno razpravlja o načrtu nove uvozne tarife. Kakor se doznava, odpade v novi tarifi uvozna carina na papir.

NOVI UVOZNI TARIFI.

Beograd, 28. febr. (Izvirno poročilo.) Načrt za uvozne tarife je izdelan. Gospodarsko — finančni komitej razpravlja sedaj o tem načrtu. Izgleda, da za papir ne bo uvozne carine.

STAVKA TIPOGRAFOV V BUDIMPEŠTI.

LDU Budimpešta, 28. febr. Da se prepreči tipografska stavka, je danes dopoldne priskočila tehnična pomoč. Namerava se izdajati skupni večerni in jutranji list. Djaki tehnične visoke šole so ponudili svojo pomoč.

In tu so se pričeli Osmani najintenzivnejše naseljevali. Tracija ima že stepno, vročo, suho podnebje, skoro tako kot Mala Azija; tu je tedaj ugajalo mlademu osmanskemu ljudstvu, zato razen Dobrudže nobena balkanska pokrajina ni dobila toliko starih turških doseljencev kakor ravno Tracija. Pri tem so največ izgubili Grki, velike manj Bolgari.

S tem pa še ni bilo konec narodnostnim spremembam. Za Balkanski polotok je značilno, da je na njem vsaka vojna, njen potek in njen izid, povzročil vedno velike narodnostne spremembe, takorekoč cele selitve. Za Tracijo je silno važno leto 1878, ko je rusko oržje osvobodilo Bolgarijo in preskobel Avstriji okupacijo Bosne-Hercegovine, Crno goro in Srbijo pa nekoliko razširilo. Iz vseh pokrajin, ki jih je izgubila Turčija, so se začeli Turki v velikih množicah izseljevati, ker niso marali ostati pod vladjo zaničevanega glavra. Ti izseljenci — »muhadžiri« — so se preseljevali v one predele, ki so ostali turški, to je poleg Makedonije zlasti v Tracijo. Tu se je vsled tega število Osmanov bistveno pomnožilo z muhadžiri. Istočasno pa so se izseljevali kristjani v novonastale kršćanske države; iz Tracije se je tedaj začelo izseljevanje Bolgarov v osvobodeno Bolgarijo.

Danes je brezdvoma izmed treh glav. nih narodnosti bolgarska v Traciji najslabše zastopana, dočim je težko reči, ali imajo relativno večino Turki ali Grki. Toda po prirodnem zakonu sedanjosti in bodočnosti pripada obala onemu narodu, ki tvori njeno zaledje. Današnja Tracija je obalska krajina, zato ne sodi ne Turkom, ki bivajo kompaktno na maloznačih straneh, pa tudi ne Grkom, kateri vzpričo modernega prometnega in narodno — gospodarskega razvoja jim ne moremo pustiti države, ki bi obstajala, kakor v starih časih, iz samih obrežnih pasov. Prav tako kakor jim ne sodi Solun in južna Makedonija — marveč nam — in prav tako kakor Italijane sodi slovanska in istrska Primorje. Tracija bo tedaj prej ali slej — bolgarska.

SKORAJŠNI PODPIS RUSKO-POLJSKE MIROVNE POGODBE.

Poznanj, 26. febr. (Izvirno poročilo.) Po poročilih listov bo v 14 dneh podpisana poljsko — ruska mirovna pogodba.

BREZPOSELNOST V ANGLIJI.

LDU London, 28. februarja Število brezposelnih se je prošli teden zvišalo za 20.000 in znaša sedaj pol drugi milijon oseb.

BORZNA IN TRŽNA POROČILA.

28. februarja.

Valute in devize

Zagreb. Devize: Berlin 237—239, Italija 546—547,50, London 580—585, New York kabel 148,50—0, ček 147,50—148, Pariz 1075—1080, Praga 187,50—188, Švica 2450—2525, Dunaj 20,85—20,90. — Valute: Ameriški dolarji 145,50—146, avstrijske krone 21—24, carski rublji 0—70, 20kronski zlatniki 488—490, angleški funti 550—0, napoleonidori 490—492, nemške marke 233 do 238, italijanske lire 533—539.

Dunaj: dolarji 720,50, nemške marke 1148, funti 2790, franc. franki 5130, lire 2630, dinarji 1880, poljske marke 78, švic. franki 11,925, češke krone 889,70, madžarske krone 144.

Praga: nemške marke 129, švic. franki 1341, lire 290, franc. franki 575,50, funti 312,50, dolarji 79,25, dinarji 204, avstrijske krone 10,75, poljske marke 7,50.

Curib: Berlin 9,62 in pol, New York 605,50, London 23,39, Pariz 43,15, Milan 21,95, Praga 7,50, Budimpešta 1,17 in pol, Zagreb 4, Varšava 0,66, Dunaj 1,27 in pol, avstrij. krone 0,90.

Effekt.

Zagreb: Banka za Primorje 0 do 1225, Banka za trgovino, obrt in industrijo 375—0, Eskomptna 1460—1480, Slovenska eskomptna 535—570, Kreditna 820—830, Ljubljanska kreditna 900—910, Narodna banka 640—613, Jadranska 1800—1850, Jugoslovenska 570—575, Rileška puška 120 do 440, Praštadionica 9150—9250, Srbska banka 740—745.

Državne oblasti.

Razprava v ustavnem odboru.
Beograd, 26. februarja.

Ustavni odbor je na današnji seji pričel razpravljati o tretjem delu, ki govori o državnih oblasteh. S posebnim zakonom se bo zavarovalo uradništvo v državni službi, in enako tudi državna služba pred strankarsko - političnim vplivom.

Zatem se je razpravljalo o čl. 22, ki se glasi: »Zakonodajna oblast vršita kralj in narodno predstavništvo.« Posl. dr. Ivan Pavičić (Narodni klub) je predlagal, naj se za besedo »vrši« vstavi beseda »skupno«. Minister dr. Trifković sprejme to dopolnilo. Posl. Avramović je izrazil mnenje, da bi bilo potrebno, izvoliti ožji odbor, ki naj bi proučil zemljoradniške predloge ter razpravljati o njih podrobno in poročal, v koliko bi bili sprejemljivi. Govornik je proti temu, da se kralju v vseh dosedanjih ustavah pripisujejo neke dolžnosti, ki jih ne vrši. Posl. dr. Stina Marković (komunist) predlaga, da se črta beseda »kralj« in da se vstavi stavek »Zakonodajna oblast vršita narod in narodno predstavništvo.« Posl. Divac (socialist) sodi istotako, da more zakonodajna oblast vršiti samo narod ali potem referendum ali preko parlamenta. Pri glasovanju je bil člen 22 sprejet z večino glasov v tej-le obliki: »Vsa državna oblast se vrši po določilih te ustave. Zakonodajna oblast vršita kralj in narodno predstavništvo skupno.«

Člen 23, ki govori o izvršilni oblasti kralja, bi se imel po predlogu zemljoradnika Avramovića preduriti tako, da vrši izvršilno oblast narodna vlada po predpisih ustave in zakonov. Komunist Živko Jovanović pravi istotako, da je kralj neodgovoren, vsled česar ne sme in ne more biti na čelu državne oblasti. Pri glasovanju je bil sprejet čl. 23 v vladni stilizaciji, ki se glasi: »Upravna oblast izvršuje kralj preko odgovornih ministrov po določilih te ustave.«

Z večino glasov je bil nato sprejet tudi člen 24, ki govori o sodni oblasti in se glasi: »Sodna oblast izvršuje sodišča. Njih razsodbe in rešitve se izrekajo in izvršujejo v imenu kralja na podlagi zakonov.«

Razprava je nato prešla na 4. oddelek, ki govori o kralju. Člen 25, se glasi: »Kralj potrjuje in proglašja zakone. Kralj je vrhovni poveljnik vse kopne in pomorske voje sile. On podeljuje redove in druga odlikovanja.« Ta člen je bil sprejet z izpremembo, da se drugi odstavek glasi: »Kralj je vrhovni poveljnik vse vojske. On podeljuje redove in druga odlikovanja.«

Člen 26, pravi: »Kralj ima pravico amnestije za politične in vojaške pregreške. Z amnestijo se uničijo pravne posledice kaznivih dejanj in se ne more nanašati na privatno osebo za privatno odškodnino. Amnestija se more podeljevati pred početkom kazenskega postopanja, v teku postopanja ali po izvršeni obsodbi. Amnestija je splošna ali samo za posamezne slučaje. Za amnestijo ministrov je treba dovoljenja narodne skupščine, vendar se v nobenem slučaju ne more podeliti ministrom, preden ni izrečena obsodba. Kralj ima pravico pomilostitve ter more prisojeno kazeno oprostiti, zmanjšati ali ublažiti. To pa ne velja za dela, ki so kazniva samo na privatno tožbo.« Ta člen je bil sprejet z večino glasov.

Tajnik je zatem čital čl. 27., na kar se je seja zaključila ob 13. ter se ho vršila prihodnja v ponedeljek ob 9. dopoldne.

Novobčinski volilni red.

Včeraj nam došli Uradni list pri naša novi občinski volilni red za Slovenijo. Volilno pravico imajo vsi moški, ki so dopolnili 21. leto, so naši državljani ter prebivajo vsaj eno leto v dotični občini. Za nameščence železnice (razum malih železnic), za duhovnike, notarje, odvetnike, inženirje, geometre, zdravnike in živinozdravnike pa že zadostuje, ako biva v občini od začetka prve razgrnitve volilnih imenikov. Volilno pravico imajo tudi Slovani, ki sicer niso naši državljani, ki pa so se stalno naselili v občini vsaj do takrat, ko so se začeli sestavljati volilni imeniki. Aktivni častniki in vojniki, kakor tudi rezervni, ki so poklicani v vojaško službo, nimajo volilne pravice.

Za občinske odbornike ali namestnike smejo biti izvoljeni volilni oravičenci, ki so dopolnili 24. leto. Glede izključitve od aktivne in pasivne volilne pravice veljajo določbe, ki so bile merodajne za volitve v konstituanto.

Županstvo mora sestaviti volilni imenik po abecednem redu. Ako šteje občina čez 2000 prebivalcev, more se določiti več volišč; v tem slučaju se mora napraviti za vsak volilni okraj poseben volilni imenik.

Občinski odbor sestoji iz 10 do 48 odbornikov in namestnikov po razmerju prebivalstva.

Volitev se mora vsaj 4 tedne poprej razglasiti. Politične stranke morajo najpozneje v 5 dneh po razpoložljivi imenikov predložiti političnemu oblastvu svoje kandidatne liste, ki morajo obsegati toliko imen, kolikor je voliti odbornikov in namestnikov. Kandidatne liste se morajo vpisati le na uradnem obrazcu, ki jih dobi vsako županstvo. Kandidatne liste mora podpisati vsaj toliko volilnih opravičencev, kolikor se naj voli odbornikov in namestnikov.

Volitev vodijo volilni odbori, in sicer mora biti za vsako volišče odbor iz župana ali občinskega svetovca kot predsednika, in enega občinskega odbornika in iz enega predstavnika kandidatnih list. Politično oblastvo tudi sme na vsako volišče poslati svojega zastopnika.

Volilno opravilo je javno, toda glasuje se tajno s kroglicami. Točenje alkoholnih plač je na dan volitve in na dan poprej v vseli občini prepovedano.

Prve volitve se bodo vršile na podlagi pravomočnih volilnih imenikov za lani izvršene volitve v konstituanto. Le v občinah, kjer je bilo v volilni imenik za konstituanto vpisanih razmeroma malo volilnih opravičencev (n. pr. v nemških občinah zaradi opcije), sme deželna vlada odrediti, da se občinske volitve izvedejo na podlagi novih imenikov. Ista izjema velja tudi za občine, ki smo jih šele prevzeli po rapalski pogodbi (logaški okraj). Ako je bil kdo vsled reklamacije ali pomotoma izpuščen iz volilnega imenika pri volitvah v konstituanto, tudi pri prvih občinskih volitvah ne bo mogel voliti.

Prve občinske volitve se razpišejo najbrž že v drugi polovici t. m. ter se bodo vršile proti koncu meseca maja.

NAŠA POŽRTVOVALNOST ZA TRPEČE BRATE! SPOMINJAJTE SE „JUGOSLOVENSKE MATICE!“

Zaključek socijalističnega kongresa.

Dunaj, 27. februarja.

Na današnji sklepni seji mednarodne socijalistične konference je predložil Lapčević resolucijo, v kateri izjavlja konferenca, da upa, da se bo spor med Georgijem in Rusijo rešil v mirnem sporazumu.

Otto Bauer (Dunaj) je obrazložil položaj Avstrije, ki je na milost in nemilost prepuščena antanti in je izrazil nado, da bodo socijalistične stranke drugih držav nastopile proti temu, če bi hotela antanta z militarnimi nasiljem nastopiti proti Nemški Avstriji.

Longuer (Pariz) je izjavil, da je naloga francoskega delavstva to, da se obrnejo proti onim hujšakcem, ki so prišli v Francijo v dosedanjem času na površje. Avstrijsko ljudstvo ne more živeti pod jarmom tako sramotnega mira, kakor je st. germanski. Če antanta ne more najti druge rešitve, potem nihče ne more braniti avstrijskemu proletariatu, da se prikloni Nemčiji. (Živahno odobravanje.)

Wallhead (Anglija) je izjavil, da se britanska delavska stranka z vsemi sredstvi bojuje proti imperializmu, ki ga izvaja angleška vlada. Naznačil je zvezo narodov kot kapitalistično organizacijo, ki je nezmogljiva, da bi zagotovila mir. Wallhead želi združenja vsega proletariata v boju proti imperializmu.

V eksekutivni komite mednarodnega delavskega združenja so bili izvoljeni: za Švico Graber in Grim, za Nemčijo Crispin in Ledebour, za Jugoslavijo Lapčević, za Avstrijo Adler in Skaret, za Češko slovaško Čermak in za Madžarsko Kumfi. Nato je bila sprejeta resolucija, ki jo je predlagal Ledebour. Najo vsi delegati zaključili »živo« mednarodnemu revolucionarnemu gibanju in odneli nekaj pesmi, nakar je bil kongres zaključen.

Muslimani proti Radiću.

Beograd, 26. febr.

Posl. Sahib Korkut, eden izmed voditeljev muslimanov, je napisal v sarajevski »Pravdi« članek o novi orientaciji muslimanov v sedanjem političnem položaju. Muslimani morajo prekiniti vsako zvezo z Radićem, ker je s svojo poslanico regentu prestolonasledniku Aleksandru porušil vse mostove z državo. Muslimani se morajo približati onim skupinam, ki so pripravljene delati za povzdigo države. Treba je iti v smeri zblizanja in to se ne da doseči s politiko, ki jo vodi danes Radić. Demokrati in radikalci so pokazali dosti volje za naklonjenost k skupnemu delu in je vlada pripravljena k popuščanju. Zato je pametno, da se tudi muslimani pridružijo njihovu delu. Ker bo edino na ta način omogočeno normalno delovanje države, ki bi bilo potrebno že tekom zadnjih dveh let. Radićeva stranka ne bo nikdar spreminila svoje politike in ji zato muslimani ne bodo samo pokazali hrbita, temveč bodo stopili v odkrit boj napram njej.

Ta članek je bil včeraj prečitan v muslimanskem klubu ter je bil med navzočimi poslanci sprejet s posebnim zadovoljstvom. Danes bo imel muslimanski klub ponovno sejo, na kateri bo stiliziral svoje zahteve glede ustave in vstopa v valdo.

Beleške.

Mačka okrog vrele kaše.

»Mnogo se bo našlo v naši ustavi določb, ki so v rokah protivnih vlad

dobre, v rokah prave vlade pa zlata vredne.« (Tako »Jutro« uvodnik z dne 27. febr. 1921.)

K tej silajni misli bi bilo pač želeli, da nam avtor poda komentarja, komentarja komentar.

Razna poročila.

Revizija ljudskega štetja v Sarajevu. Ministrstvo za socialno politiko je odredilo revizijo popisa prebivalstva v Sarajevu, ker je bilo popisovanje netočno.

Na čast francoskemu poslaniku v Beogradu de Fontenayju je bila v nedeljo v Topoli slavnost, katere se je udeležil tudi predsednik ustavotvorne skupščine dr. Ribar.

Tiflis ni v boljševiških rokah. Georgijska delegacija javlja: Delegacija ugotavlja, da je brzotavka iz Carigrada, ki javlja, da so boljševiki zavzeli Tiflis, neresnična. Georgijsko glavno mesto še vedno drže georgijske čete. Zavezniške misije smatrajo položaj na ostali fronti za zadovoljiv.

Kongres splošne delavske zveze v Livornu. 26. februarja se je sestel v Livornu kongres splošne delavske zveze. V imenu mednarodne zveze delavskih strokovnih organizacij (Amsterdam) je govoril tajnik Pimon. Med socialisti in komunisti je prišlo do hudega spopada, pri katerem so se nasprotniki obdelovali s pestmi.

Stavka tiskarskega osebja v Budimpešti. Predvčerajšnjem so poslali stavci v Budimpešti lastnikom tiskarn ultimatum, v katerem zahtevajo, naj se jim povišajo plače za 55—75%. Delodajalci so se nato včeraj posvetovali, vendar pa stavci niso čakali in so stopili takoj v stavko. Budimpeštanski listi včeraj niso izšli.

Gospodarstvo.

VPRAŠANJE PLAČANJA NEMŠKE VOJNE ODŠKODNINE.

Bivši angleški ministrski predsednik Asquith je v nekem političnem govoru izjavil med drugim:

»Financijske določbe pariške konference, katerim naj bi Nemčija zadostila, so v praksi neizvedljive. Nemčija ne more plačati v zlatu, a tudi ne v papirju. Plačati zamore le v eni obliki: z izvozom svojega blaga. Mora se pa pri tej priliki omeniti nenavaden paradoks, ki bi moral učinkovati smešno, da ni stvar tako resna. Vlada predlaga zakon proti »dumpingu« (uvajanju blaga, ki so prodaja pod ceno), da bi nemške proizvode izključila na angleškem trgu, a istočasno zahteva od Nemčije, naj plačuje odškodnino v blagu.«

To je ista misel, ki smo jo pred kratkim izrazili v nekem našem članku. — Zanimivo je nasproti Asquithovi izjavi zaslepljeno stališče uvodnega članka »Tempsa« z 20. t. m., ki izjavja:

»Nemška konkurenca ne bo mogla postati več nevarna, ako bodo zavezniki vzeli sami v varstvo glavna zemeljska bogastva, počenši s kontrolo pri premoagu. Ako bodo prisilili Nemčijo, da ne uporablja svoje produkcije za sistematično osvajanje svetovnih tržišč, temveč za plačevanje reparacije, ki jo dolguje, tedaj ne bodo prejemali tributa od nemške produkcije razni Stinnesi (Stinnes je največji industrijalec v Nemčiji. Op. ured.), temveč upniki Nemčije. Pod takimi pogoji Nemčija ne bo mogla več uporabljati vseh svojih sil za izpopolnjevanje svoje konkurence, temveč bo morala proizvajati, kar primanjkuje njenim upnikom. Povečati bo morala svojo poljedelsko produkcijo, katere zmanjšani dohodki jo silijo k industrijskemu izvozu, da zamore kupovati v inozemstvu potrebna živila.« — V kratkih besedah: »Nemčija naj se peča z industrijo le v toliko, v kolikor je to potrebno, da plača svoje dolge zaveznikom, sicer pa naj se omeji na poljedelstvo.«

Taki nazori so višek gospodarske imperialistične blaznosti, ter spričo takega razpoloženja francoskega naroda pač ni mogoče pričakovati trajnega mira. 70 milijonski nemški narod, stoječ na visoki kulturni stopinji, se pač ne bi dal izstradati, četudi mora priznati svojo dolžnost, da popravi, kar je zagrešil s tem, da je v prvi vrsti kriv svetovne vojne.

★

4 Promet bankovcev je znašal po izkazu Narodne banke SHS 8. februarja 3.388.656.230 dinarjev, t. j. za 5610 dinarjev več kot koncem prejšnjega tedna. Kovirsko kritje je znašalo 431.75N.334.44 dinarja, t. j. za 7.638.868.67 manj, kot koncem prejšnjega tedna. Menični in lombardni konto je znašal 239.813.871.53 dinarja, t. j. za 7.642.705.20 dinarja manj.

4 Zlne cene 26. febr. Vinkovci: Vseled velikega povpraševanja so cene zopet poskočile. Pšenica se plača po 1000 K, nova koruza 410—420, oves 330—335 K. Ogljik se je precej inozemskih kupcev. — Osijek: Dovozi slabi. Pšenica 1000—1020, nova koruza 410—420, oves 340—345 K. Kuruza se kupuje večinoma za Češkoslovaško in Nemčijo. Promet z Avstrijo vzpostavljen.

4 Kalkuli za 100 litrov piva. Državni komisar pri »Deliški pivovarni« v Sarajevu je izdelala za preteklo leto 100 l piva sledeči kalkuli: 15 kg sladu po 12 K je 180 K, 30 dekagramov hmelja po 2 K je 60 K, trošarina 10% po 16 K je 160 K, davki na poslovni obrat 3% je 21 K, drugi davki 50 K.

skladišni stroški 25 K. Ta kalkuli bodo strokovnjaki še enkrat pregledali ter ga po letnih razmerah in cenah preuredili. Potem se bo določila maksimalna cena za pivo v Sarajevu.

4 Tvorica vagonov v Brodu na Savi. Delniška glavica znaša 50 milijonov. kron. Bavlja se bo z gradnjo in popravilanjem vagonov, lokomotiv in mostov konstrukcij. Tvorica bo zaposlila okoli 5 do 6000 delavcev. Kapital je v pretežni večini jugoslovanski.

4 Izučanje trgovinskih zakonov. V ministrstvu trgovine in industrije se je sestala komisija, ki se bo bavila z izučanjem trgovinskih zakonov v celni kraljevini.

4 Reorganizacija ministrstva za agrarno reformo. Iz Beograda poročajo, da bodo začetkom avgusta meseca začeli z reorganizacijo ministrstva za agrarno reformo, po predlogu načelnika v tem ministru, g. Dušana Orgina.

4 Likvidacija agrarne banke v Skoplju. V Beogradu se je vršila pred par dnevi seja finančno-gospodarskega ministrskega sveta, v kateri se je sklenila likvidacija agrarne banke v Skoplju. Delovanje te bank bo prešlo na upravo narodnih fondov, ki bo ustanovila v Makedoniji 3 podružnice, ki bodo imele posebno nalogo, dati kmetovalcem kredite.

4 Prometne težave na progah beogradske direkcije. Vzrok različnih neprilic na progah beogradske direkcije stoji pred vsem v pomanjkanju za vožnjo sposobnih lokomotiv. Beogradska železnica ima na razpolago 397 svojih in 54 od Madžarske in Avstrije prevzetih lokomotiv za normalni tir. Od teh je za vožnjo samo 136 lokomotiv sposobnih; 120 se jih nahaja na popravilu pri nas in v inozemstvu; 190 jih čaka na popravilo, 6 jih je pa popolnoma nenporabnih.

4 Državne banke ne sprejemajo bolgarskih levov. Zainteresirani krogi se ozovarajo na to, da državne blagajne ne sprejemajo bolgarskih levov. Oni, ki imajo bolgarski denar, stoji na prosto, da prodajo bolgarske leve.

4 Podržavljenje električnih naprav. V ministrstvu za javna dela se spet bavijo z vprašanjem podržavljenja električnih naprav.

4 Jugoslovanska - italijanska zavarovalna družba »Sava«. Minuli teden se je vršil v Zagrebu ustanovni občni zbor jugoslovanske - italijanske zavarovalne družbe »Sava«, kateremu je prisostvoval tudi Mar-purgo, predsednik in glavni ravnavatelj »Assicurazioni generali« v Trstu. V podjetju, ki ni pravzaprav nič drugega, kot nekaka italijanska italijanske Assicurazioni generali, prevladuje seveda italijanski kapital. Je to torej italijanska zavarovalnica z lepo jugoslovansko donečim imenom. Takšno podjetje pač ne bo našemu narodnemu gospodarstvu v korist.

4 Osnovanje mlekarke zadruga v Sarajevu. V Sarajevu se namerava osnovati mlekarška zadruga, katere naloga pa ne bo, od svojih članov kupovati mleko in ga razpečevati dalje, temveč skrbeti za izdatno in ceneno krmo za krave svojih članov. Od racionalnega hranjenja krav bi se mleko, ki je v Sarajevu precej drago, pocenilo. K zadrugi naj bi pristopili vsi sarajevski mlekarji in sploh vsak meščan, ki ima vsaj eno kravo. Pozneje bi zadruga otvorila lastno mlekarno, kjer bi razpečevala mleko, sirovo maslo in sir.

4 Belgijski kapital za naše železnice. Iz Bruslja poročajo, da se je osnival konzorij iz belgijskih kapitalistov, ki prevzame zgradbo in obnovo jugoslovanskih železnic. Konzorij razpolaga z velikim kapitalom.

4 Uvoz živine je prepovedan iz Bolgarije, Rusije, Ukrajine in Turčije, ker razsaja tam živinska kuga. Živina se ne sme uvažati ne živa ne zaklana. Ravnotako se ne sme uvažati že nabijeno klevsko orodje, slama, gnoj itd.

M. Zevaco:

Kraljev vitez.

Zgodovinski roman
(Dulic.)

»Cinq-Mars«, je modroval v mislih. »me je hotel pač tolažiti. Opažil je, da ljubim Gizelo. In ker je sam blazen v svoji ljubezni, hoče videti zgolj srečneže okoli sebe. Nu, dajmo, zaspimo; to je že v tretje, če se ne motim. Jutri moram biti spočit, da iztaknem spet kaj denarja. Uničena sva, kakor se izraža Cogolin; on mora vedeti, saj zna računati boljše od vsakega oderuha. In ta živina je nesel sleparju zadnjih pet zlatnikov!«

Molitev k Merkurju, katero je bil spisal zanj Lorenzo, je ležala še vedno na tleh. Brezbrizno se je ozrl na zmečkani pergament, skomignil z rameni ter se vrgel kar oblečen na razkopano ležišče. Njegova osuplost in pravkar omenjene misli so bile gotovo krive, da ni slišal hrupa, ki se je vzdignil na cesti. Ali slišal ga je Cogolin; tresoč se kakor šiba

na vodi, je odprl vrata baš tedaj, ko je vitez zatisnil oči, da bi se izročil spanju in nehaj misliti na Gizelo.

»Gospod«, je dejal Cogolin, »ali mi ne slišite, kako se koljejo sredi ceste?«

Capestang je uprl zenice vanj. Njegov pogled je izražal samo še vdanost v voljo božjo.

»Tak vendar ne bom spal nocoj!« je pomislil. Zapisano mora biti. — Nekdo mi ne privošč, da bi spal!«

Vstal je, velel prižgati svetilko in šel pogledat na cesto. Ker pa je našel vse mirno in nikjer nikogar, se je vrnil kmalu v svoj stan.

»Koliko je mrtvih, gospod?« je vprašal Cogolin.

»Tepec!« je odgovoril Capestang. »Oho! Kaj pomeni to? Kako se predrzneš pobrati neumni papir, ki si ga kupil za moje zadnje pištole, in ga položiti na mizo? Spravi se, neroda! In če mi prijavkaš še enkrat nepoklican, te nabodem kakor jarca!«

Legel je ter zaspal vročično spanje, polno hudih sanj. Tudi topot ni bil prebral molitve k Merkurju... Zjutraj se je zbudil še nekam raz-

no. V dušku je izpraznil steklenico, v kateri je videl ostanek španskega vina, ter si popravil obleko. Čutil se je dobre volje, dasi ni vedel kaj; in tako je poklical Cogolina. — Oproda je spoznal gospodarjevo razpoloženje po glasu. Ohrabil se je ter sklenil roke:

»Gospod vitez, morda pa še ni prepozno!«

»Prepozno?« se je začudil Capestang. »Kaj hočeš reči? Govori, danes sem ti naklonjen.«

»Ali obljubite, da me ne nabodete?«

»Ne boj se!«

»Preberite vsaj enkrat, gospod vitez! Enkrat samkrat!«

»Kaj naj preberem, budalo?«

»Molitvico! Molitvico k Merkurju! Morda si vendar premislite. Ne zavrzite kraljevskega premoženja, ki vam ga obljublja čarodej!«

Pogled na Cogolina je bil tako klavrn in smešen, da se je vitez zagrohotal. Nj se mogel ustavljati. — Vzel je zmečkani pergament, zravnil ga, odgrnil pečat in razgrnil pisanje.

Dnevne vesti.

— Novi predsednik deželne vlade dr. Vilko Baltić je prevzel v soboto pošto predsedništva deželne vlade, včeraj, v ponedeljek pa je prevzel pošto za notranje zadeve.

— Izenačenje delovnega zakona v naši državi. V ministrstvu za trgovino in industrijo se vrše priprave za izenačenje srbskega delovnega zakona z zakoni, ki veljajo doslej v prekosavskih pokrajinah.

— Povelništvo vojnih ujetnikov pozivlja bolgarske ujetnike v kraljevini Srbiji. Hrvati in Slovenci, da se priklone merodajnim občinskim oblastem v svrhu repatriacije.

— Ljudsko štetje v Kamniku izkazuje 2452 prebivalcev, med temi je 1109 moških in 1341 žensk. Naših državljanov je 2334, tujih 63, še neodločenega državljanstva jih je 53. Po veri je 2409 rimskih katolikov, 40 pravoslavljanih in 1 Jud. Slovencev je po materinem jeziku 2333, Srbohrbatov 41, drugih Slovanov 47, 24 Nemcev in pa 5 Madžarov.

— Prepovedan bolgarski list. Ministrstvo za notranje stvari je prepovedalo razširjanje lista »Seljski vestnik«, ki izhaja v Sofiji, ker piše sovražno o naših razmerah ter tako izpodbija ugled naše države.

— Pegasti legar v Medimurju še vedno razsaja. Zaprte so cerkve in gostilne. Vedno novi slučaj se pojavljajo radi tega, ker nevedno ljudstvo ne izvršuje zdravniških naredb.

— Umrl je v nedeljo 27. febr. znani Anton Sterle iz Dolenje vasi pri Cerknici, oče akad. slikarja Frana Sterleta, N. v m. p.

— Ali so res taki častniki v naši armadi? V »Marburger Zeitung« štamo sledeči inzerat v nemščini: »Častnik (Srbi), 38 let star s 600.000 K premoženja in s posestvom išče gospo ali gospodično (preteklost postranska stvar) v svrhu ženitve za skupno gospodarstvo. Narodnost in vera postranska stvar, ravno tako postava. — Ne moremo verjeti, da bi res kateri častnik naše armade mogel staviti take pogoje bolj verjetno je, da se hoče nemška nadutost norčevati v tuzemskih časopisih iz srbskih častnikov. Zato prostimo vojaško upravo, da slučaj zasleduje.

— Galantnost jugoslovanskega orožnika. Pišejo nam: V času, ko »Heimatsdienst« na Koroskem in fastisti na Primorskem divje preganjajo naše ljudi, je hodil neki jugoslovanski orožnik od urada do urada, da izmoleduje za neko Nemko oprijeto. Ali bi se dobil enak dobrodružnej med nemškimi ali italijanskimi orožniki za pomoč Slovenki?

— Izid ljudskega štetja v Ormožu, Rogateci in Slatini. V Ormožu so našli 1093 prebivalcev, med temi je ravno 100 Nemcev. Trg Rogatec ima 713 prebivalcev, med temi 124 Nemcev, na Slatini pa so našli 416 Slovencev in 83 Nemcev.

— Dar udruženju invalidov. Ugodna rodbina Striceljeva je naklonila občestnemu odboru udruženja vojnih invalidov 2000 kron in sicer 1000 K za najrevnejše ljubljanske invalide in 1000 K za vojne siopce kot zapuščino umrle g. Antonije Striceljeve. Za velikodušni dar izrekamo rodni in Stricelji najtoplejšo zahvalo. Pokojnici večni mir in pokoj!

— Pomoč invalidom. Okrajno glavarstvo v Kamniku je vposlalo invalidskemu odboru 271 K od neke zbirke za pomoč vojnim invalidom. Beležimo to kot razveseljiv dokaz, da se vendar najdejo še ljudje, ki lajšajo bedo svojim bližnjim z znatnimi denarnimi prispevki, v tem slučaju najbednejšim med bednimi — vojnim pooblaščenim in žrtvam. Invalidski odtok za socialno skrb izreka darovalcem v ime invalidov tem potom iskreno zahvalo z željo po mnogih posnemalcih.

— Spominjalno se naših slopih pri vsaki priliki! »Podpornemu društvu slopih« v Ljubljani so darovali: Knezoškof Ljubljanski dr. Ant. Bonaventura Jeglič 1000 K; dr. Ivan Tavčar, župan ljubljanski 400 K; konzulat češkoslovanske republike v Ljubljani 200 K; Sever in drug, trgovina s semeni v Ljubljani 200 K; Ant. Krisper, kantonljana trgovina v Ljubljani 500 K; A. Surabon, veletrgovina v Ljubljani 100 K; H. Suttner, veletrgovina z urami v Ljubljani 20 K; skupaj 2420 K, za kar se društvo najprirodnejše zahvaljuje. Pristopajte k podpisnemu društvu! Ustanovni člani plačajo 500 K, podporni pa 20 K. Preplačala se hvalježno sprejemajo. »Podporno društvo slopih« v Ljubljani na roko predsednika O. P. Jurasek-a, Wolfova ul. 12.

— Za jugoslovansko Matlico so darovali: O. stavbeni nadsvetnik Duffe 200 K kot polovico preostale imovine prostovoljno razdeljena se društva »Naša Zveza« v Ljubljani; g. Zorko Jelinčič nabral na nabiralno polo 288 K; g. Danilo Pirce nabral na nabiralno polo 461 K; g. Anton Kacin nabral na nabiralno polo 362 K; osebe, ki so darovali 700 K; g. Jenkec daroval samostana v Škofljici 4714 K. g. policijski svetnik Keršovan iz verževskega urada 300 K; g. A. Volk najdeni

80 K; g. Znidaršič Stanko 91 K; g. S. Martinič, Baker, 1 funt sterling izmenjan v 520 K; Kreditni zavod za trgovino in industrijo daroval ob sklepu bilance 10.000 K; Društvo prometnih poštinih uradnikov v Ljubljani nabralo ob zaključku občnega zbora 72.20 K; g. Josip Medved daroval 52 K; g. Zmagoslav Bohinjec daroval 52 K; za odkupnino ukradene neveste g. Ing. Igo Kraut 460 K; Jugoslovanski demokratski klub v Senju 100 K; g. dr. Demšar za prodane brošure »Spojne bolezni« 160 K.

— Ne hodite v Brazilijo. Iz Brazilije prihajajo uradna poročila o neugodnih razmerah, v katerih žive evropski priseljenici, ki so zaposleni na kavinskih plantažah. Tudi razmere v vladnih braziljskih naselbinah ne ustrezajo običajnim življenjskim zahtevam poljedelskega in tvorniškega delavstva v Evropi. Poleg tega pa še podnebje posebno v severnih braziljskih krajih neugodno vpliva na telesno konstrukcijo Evropejcev. Priseljenci trunoma umirajo za materijo. — Jugoslovani imamo najmanj vzroka hoditi s tuberkulozo za kruhom v daljine dežele, saj se da tudi v domačem kraju s pridnim delom posteno živeti.

— Občni zbor »Slovenskega rdečega križa« v Ljubljani se vrši 2. marca ob 17. v dvorani Mestnega magistrata v Ljubljani. Ker bo občni zbor določil smernice bodočemu delovanju, prosimo polnoštevilno udeležbo.

Ljubljana.

— Pregled zaseženih bančnih prostorov. Posebna komisija stanovalniškega urada pod vodstvom vladnega svetnika Hovanskega bo začela še ta teden pregledovati zasežene prostore ljubljanskih bank, da se ugotovi, za katere državne urade jih bo mogoče porabiti.

— Ljubljanska rešilna postaja in njeno osobje. Ni ga dneva in tudi skoro noči ne, da bi ne bila rešilna postaja klicana na pomoč. Njeni uslužbenci — menda sta samo dva — morajo torej opravljati permanentno službo. Pričakovati bi torej bilo, da so tudi temu primerno plačani. Zvedeli pa smo, da dobivajo ti samaritanji jedva toliko na mesec, kakor ima vsak boljši delavec na teden, a delavec dela le podnevi, do čim ima noč nemoteno za spanje. Ne vemo sicer, ali zdržuje imenovanje osobe magistrat ali fizikat, vsekakor nekaj bo treba storiti. V ta namen se lahko pristojbine za prevoze zvišajo, posebno za slučaje, pri katerih nosi odgovornost druga oseba. Prav je, da se revežev v nesreči brezplačno pomaga, a če nesrečo zakrivi delodajalec, naj tudi plača višje pristojbine. Istotako naj se obsodijo na visoko prevoznino pijanci, ki jih je treba večkrat prevažati. Pa tudi premožnejšim slojem, ki kličejo rešilni voz morda le zato, ker bi jim izvožek najmanj desetkrat več računal, naj se ne prizanaša.

— Umrl je v nedeljo zjutraj v tujakšnji bolnici višji revident pri juž. žel. g. Fran Perot, ki mu je pred nekaj dnevi v Zalogni lokomotiva zdrobila stopalo. Rana sama na sebi ni bila smrtno nevarna, toda prišlo je težko zastrupljenje in vse operacije ga niso mogle rešiti. Pokojnik, ki zapuščal ženo s 5 nepreskrbljenimi otroki, je bil zaveden narodnjak in vzoren uradnik. Pred vojno in med vojno je služboval v Trbovljah, kjer je bil starosta tamošnjega Sokola. Takoj po prevratu je nastopil službo v Pilberku, kjer se je pri plebiscitu z vso vnemo posvetil v prostem času propagandi za Jugoslavijo. Nazadnje je bil nameščen v Ljubljani pri obratnem ravnanju. Povsod, kjer je služboval, je bil obče priljubljen tako pri stanovskih tovariših kakor pri občinstvu. Bodi mu lahka zemelja!

— Pijančevanje v Ljubljani se je razpaslo tako, da presega vse meje dostojnosti. Že med tednom je videti zlasti ob pefirijah mesta od 11. ponoči naprej po ulicah ljudi, ki jim je korak nesiguren. Ob nedeljah in praznikih pa se pijančevanje še stopnjuje. Že popoldne so mestne in okoliške gostilne nabito polne. Zvečer se pije po gostilnah nadaljuje do policijske ure. Pa še ni dovolj. Tretje dejanje res žalostno tragedije se vrši zopet s pitjem po kavarnah ter se zaključuje s prepri, pretept in divjim vrščem. Zadnjo nedeljo je izgledala Ljubljana krog polnoči skoraj kot ena sama žganjarna. Na vseh koncih in krajih mesta je imela policija polno opravkov, da je mirna zbesnela alkoholike. Čudno je to, odkod imajo ljudje ob koncu meseca toliko denarja. To mora biti naravnost ogromna svota, ki jo požene Ljubljana tekom enega leta skozi grlo. In med takšnimi vinjskimi brati našli čisto na ljudi, ki ti govorijo o balkanizmu in kulturni zaostalosti Srbov. Ti ljudje naj bi vzeli naše Srbe za vzgled. Tam ne poznajo takšnega naravnost živinskega žrtja alkoholnih piščal, vključ temu, da imajo še res mnogo analfabetov.

— Dražba zaplenjenih konj se vrši v četrtak 3. marca ob 15. na Zelenem trgu poleg Dolenskega kolodvora.

— Nesrečna ljubez. V Rožni dolini se je zastrupila zaradi nesrečne ljubezni mlada L. L. Prepeljak so jo v bolnico, kjer je v nedeljo umrla.

— Zastrupljenje krvi. Ban Jožefa, žena delavca, stanujoča v barakah pri klavnicah, je krnila doma koze. Pri odpranju vrat se je dregnila ob žebelček in se ranila. Ker je bila rana čisto malenkostna, se ni zmenila zanjo. Sedaj pa je nastalo tako vnetje, da je morala v bolnico.

— Neve kako je zašla v drevesnico. Danes zjutraj 25. februarja je našla policija vdrevesnici v Sp. Šiški poleg nekdanjega perutinskega zavoda ležati neko žensko vso premrznjeno in trdo. Pri zaslišanju je izpovedala, da se imenuje Marija Dolensček, dinarica iz Gabrijla pri St. Rupertu na Dolenjskem. Na vprašanje, kako je zašla v drevesnico ni vedela navesti nobenega točnega odgovora, temveč je trdila, da je prišla naravnost od doma hoteli v bolnico, v drevesnici pa ni bila in tudi ne ve kje se ista nahaja. Obledela je bila jako pomanjkljivo, desna noga je bila popolnoma bosa, na levi pa je imela samo nogavico. Na obrazu je imela malo rano in roki pa nekoliko okrvavljeni, toda brez ran. Kaj se je z njo godilo in kako je prišla v drevesnico ne ve absolutno nič povedati. Policija je nato odredila, da so nesrečnico prepeljali v bolnico.

— Drzen vlom pri belem dnevu. Neki vtomilec je v soboto okoli 1 ure popoldne odprl s ponarejenim ključem vrata v Kavčičevi trgovini na Vodnikovem trgu 5 ter odnesel v času, ko je g. Kavčič bil na obedu, mnogo manufakturnega blaga. Ženske ob stojnicah na Vodnikovem trgu so sicer pač videle vtomilca, a se zanj niso zanimale.

— Čegav je konj? Dne 17. m. m. so v nekom hlevu na Tržaški cesti zaplenili konja, ki je bil kupljen proti predpisu narredbe o trgovanju s konji. Najbrž je bil konj kupljen v tihotapske namene, ker se njegov lastnik dosledaj ni javil. Ako se lastnik tekom 8 dni ne zgasi pri uradu zoper navjalec cen, verjetno in tihotapec, se bo konj prodal na javni dražbi ter se uvede objektivno postopanje zaradi verženja.

— V čakalnici tukajšnje javne bolnice je dne 22. m. m. pozabil nekdo črni zimski suknjič. Lastnik ga dobi nazaj v sprejemni pisarni ob navadnih uradnih urah.

Maribor.

— V prid dijaški kuhinji priredi dijaštvo državnega moškega in ženskega učiteljskega prve dni meseca aprila ljudski koncert z vojaško godbo. Med drugim se bo proizvajal tudi Parmov »Povodni mož«.

Vokalni koncert priredita 4. marca gđe. Slavica Mezgec in g. Marij Štmenec v koncertni dvorani Narodnega gledališča v Mariboru. Predprodaja vstopnic pri dnevnih blagajnah Naodnega gledališča.

Ponudbena licitacija za dobavo slame za mariborsko in ptujsko posadko. Dne 9. marca od 10. do 12. popoldne se vrši pri mariborski pukovski okrožni komandi ponudbena licitacija za dobavo slame do 500.000 kg za mariborsko in ptujsko posadko. Pogoji so na vpogled vsak popoldne v Dravski vojašnici soba števil. 16.

Celje.

Mišičev dan v Celju. Minulo nedeljo popoldne je priredil celjski Sokol v celjskem Narodnem domu proslavo voličkega vojvode Živojina Mišiča. Stave se je pričelo s parastosom (zadušnico), katerega je opravil pravoslavni svečenik po pravoslavnem obredu. Po parastosu je Celjsko pevsko društvo zapelo žalostinko. Nato je starosta celjskega Sokola br. Smertnik z vznesenimi besedami se spominjal umrlega. Za njim je govoril polkovnik Jošić in orisal življenje in delovanje ter voličke zasluge pokojnega vojvode. Po Jošićevem govoru je sledila alegorija. Občinstva je bila polna dvorana. Celjani in okoličani so pokazali s tem, da vedo ceniti velike zasluge Mišičeve za ujedinjenje jugoslovanskega naroda.

Drobne celjske novice. Koze se v našem mestu še vedno pojavljajo. Vsak dan se dogajajo novi slučaj. Vrši se te dni od hiše do hiše prisilno cepjenje. — Kmečka zveza je za nedeljo napovedala protestni ženski shod v Celju. Ženske so nameravale protestirati, ker jim je odvzeta volična pravica v občinski zastop. Oblast pa je shod vsled koz prepovedala. — Na Starem gradu se vidimo na hišah tablice z napisi »Schlossberg«. Poleg tega se najdemo vse polno raznih napisov, ki označujejo razne »Rakusch-Aussichte« in druge. Ali bi ne kazalo, označiti razgledne prostore na Starem gradu z imeni naših zaslužnih mož in v slovenščini? — Cene sladkorja so padle zadnje dni že na 56 oziroma 55 kron. — Mese je dobili sedaj, ko so se zvišale cene, zopet v večji močini na trgu. — Krasno, skoro popolnoma spomladansko vreme smo imeli minule dni. Grmčevje že poganja. Razne pomladne cvetke in metulji nam oznanjajo prihajajočo pomlad.

Sport in turistika.

»Sport« števil. 9. Izšla je 9 številka Sporta in prinaša krasne slike sankaske točke v Bohinju. Iz vsebine omenjamo: Poročilo o smučki in drsalni tekmi v Bohinju. Država in sport, poročilo o reorganizaciji tujkega prometa v Jugoslaviji in pregled sportnega gibanja ko svetu. — »Sport« stane v naročini 4 K in ga vsem toplo priporočamo.

Slovensko planinsko društvo naznanja, da je razpisalo 1. številko Planinskega Vestnika za 1. 1921 vsem članom in naročnikom, ki so pri Osrednjem Društvu vpisani, na ogled. Naprosajo se vsi člani, ki ne nameravajo lista naročiti, da blagovolijo poslano številko vrniti. Ob enem se prosijo vsi oni člani, ki reflektirajo na Planinski Vestnik in ga še niso prejeli, naj blagovolijo poslati svoj natančni naslov na pisarno S. P. D. Kralja Petra trg 2, Ljubljana.

Gledališče in glasba.

Mestno gledališče v Celju. V sredo 2. marca se ponavlja v mestnem gledališču Hallejeva ljubezenska drama v treh delih — »Mladost«.

Slavni praški »Hlahol«, 120 pevcev in pevki, koncertuje v Ljubljani 15. marca v Unionski dvorani pod pokroviteljstvom našega ministrstva za prosveto.

Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« ima v založbi samospeve Ant. Lajovica: Pesmi samote, in Tri lahke moške zборе E. Adamiča, M. Rožanca in Z. Prelovca. Dobe se v vseh knjigarnah. — V tisku je 5 veselic: pesmi za moški zbor skladatelj E. Adamiča, ki izidejo okoli Velike noči.

Znanost in umetnost.

Štiri nove knjige je zopet izdala podjetna beogradska knjigarna S. B. Cvičanovića. Prva prinaša znano Andričovo delo »Ex panto« v celjskem ponatisku. V drugi knjigi objavlja Miloš Crnjanski pod naslovom »Izza vidovanske zaves« in »Moji simboli« šest »Slik o moškem«. V ostalih dveh razpravlja dr. Petromilevič o znani pesnitvi »Gorski vijenec«, Božidar Purč pa objavlja zbirko svojih lirčnih pesni pod naslovom »Ljubavne svečanosti«. Priporočamo knjige toplo vsem onim, ki se hočejo seznaniti z deli naših bratskih pisateljev.

Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino 3. in 4. snopič ima sledečo vsebino: Prof. Anton Kaspret. — Weber Fr.: O fenomenologiji jezika. — Kidrič Fr.: Prispevki in opombe k zgodovini reformacije na Slovenskem. — Hauptmann Lj.: Postanek in razvoj frankovskih mark ob srednji Donavi. — Kidrič Fr.: Trobarji na Raščici. — Male vesti in bibliografski pregled. — Časopis radi prevzeta tiskarskih stroškov začasno preneha izhajati.

S knjižnega trga. V poslednjih dneh se je pojavila na dunajskem knjižnem trgu nova švicarska izdaja Schillerjevega »Vilijena Tell«, neskrasjena po prvotnem rokopisu. Za stare habsburske vlade je bil avtor izvrstni izdaj iz dinastičnih ozirlov prepovedan.

Pokrajina.

Dobrinje. 11-letni kajzarice sin Fr. Brezovar je cepil drva, pri tem mu je odletelo polence v desno oko ter mu ga močno poškodovalo.

Kokra. Anton Weisen je žagal deske na cirkularni žagi, pri tem mu je cirkularka raztrgala 3 prste.

Mokronog. Sokolski naraščaj v Mokronogu je priredil v nedeljo tombolo v korist »Sokolskega doma«, ki se prične graditi prihodnji mesec. Naš vrli naraščaj je nabral nad 1100 kron. Ti mali sokolski bojevnik pač zaslužijo vso polvalo. Na svidenje v jeseni v novi veličastni sokolski dvorani!

Kočevje. Nemcem je začel zopet rasti greben vsled naše popustljivosti. To kaže posebno pisava obeh kočevskih listov »Gotscheer Zeitung« in »Genossenschaft«, ki napadajo državo, vladne odredbe in jugoslovanski narod sploh. Posebno drzen je v tem oziru prvi listič, ki ga urejuje župnik Eppich od Stare cerkve. Ta človek še vedno misli, da živi v časih, ko je lahko napadal Slovence s prižnice. Slovenci so prosili škofa, naj Eppicha prestavi, a niso bili uslišani. — Ganslmayer pri »Genossenschaft« urja pa bi naj pomislil, da je v zadrugi in njenih napravah tudi slovenski kapital, zato naj piše o zadrugištvu ter pusti Slovence v miru.

Begunje pri Cerknici. Vinko Otorničar, posestnikov sin iz Begunji pri Cerknici je vozil z očetom hlode. Vsled zledenelih tal pa mu je zdrsnilo, da je padel, pri tem pa mu je šlo kolo čez stopalo leve noge.

Zagorje ob Savi. Oblak Ivan, delavec v kamnolomu Franceta Wel-

bergerja v Zagorju ob Savi je hotel razstreliti skalovje. V ta namen je prižgal prižgalno vrstico, katera pa je predčasno ugasnila in naboj se ni razstrelil. Vsled tega je hotel naboj zopet izprazniti. V to svrhu je vlijil v naboj vode, da se je smodnik zmočil in tako pobiral moker naboj iz luknje. To je ponovil v sličnih slučajih že nešteto krat. Tudi v tem slučaju je vlijil trikrat v naboj vode in ga izpraznjeval. Misleč, da je naboj že čist in smodnik docela zmочjen je šel v luknjo z železnim drogom, komaj pa je udaril dvakrat na drog je nastala eksplozija in ostanek naboja mu je z drogi kamenja buhnil v obraz in oči. Zraven stoječega sodelavca pa je vrglo samo po tleh, brez vsakih drugih poškodb.

Laško. Ustrelil se je v Sedraža 25-letni samski rudar Karel Rifelj.

St. Ilj nad Mariborom. Novoustanovljeno pevsko društvo »Obmejni zvon« je priredilo dne 5. t. m. svoj prvi zabavni večer s katerim je društvo pokazalo, kaj se da doseči z dobro voljo in vztrajnostjo; dokazalo je, da goji res peje, ne pa poliriko, kar bi mu rade gotove osebe podtikale. S prvim nastopom se je dosegel v moralnem in gmotnem oziru lep uspeh, za kar gre zahvala poštvalnemu pevovodju Sardoču in gospodičnam, ki so prodajale srečke. Čisti dobiček 736 K je dobila tukajšnja ljudska šola za revno deco.

Mali oglasi.

Proda se:

TRGOVINA.

Odda se lokal z opravo stare dobro kličo trgovine pri farni cerkvi v mariborskem okraju proti odškodnini. Ponudbe pod št. 20.000 na »Upravištvu Jugoslavije, Maribor«.

Ca 8 m²

starega ostrešja in stropnikov. Vpraša se istotam.

KRASNA STAVBIŠČA NA PRODAJI. Posedstvo, zelo plodono. — Krasno graščinsko posedstvo. Realiteta pisarna »Rapid«, Maribor, Gosposka ul. 28. Znanika za odgovor!

VEČJA HIŠA

z velikim vrtom, v bližini glavnega kolodvora. Vpraša se v Mariboru, Aleksandrova cesta 71.

KOMPLETNA SPALNA SOBA

Iz trdega lesa, (Stutzflügel) marka Petrom, z metalno ploščo s prijetnim glasom, ravno tam 48 kg ovčje volne. Vpraša se v Mariboru, Aleksandrova cesta 71.

SPALNA SOBA

(barok), 1 kredenca, 1 veliko ogledalo, 1 umivalna omara, 1 miza, 1 toaletno ogledalo, 1 omara z predali, 1 obešalnik za obleko, 1 omara, 2 fotelja, 1 stol za telesno potrebo, 1 ploč za meso, 1 namizna luč, 2 okni z roletami, 1 križna vrata, 1 prevleka, različna polkenca za okna in prevleka, 1 stenaža za trgovino. Povpraša se Maribor, Prešernova ul. 19—1.

MADRACI

tridelni prvovrstni prima prevleka čvrsto polnjeni s la afrikansko morsko travo, 1 garnitura za posteljo K 1150 franko povzeto je ali proti predplačilu pošilja »Columbia« Maribor, Cvetlična ul. 8.

MED (TRCAN)

najfinjši namizni za pecivo, garantirano čebelni potanec kg a 50 K. Poštni zavoj 4 kg medu 240 K franko tam. Pošilja se po pošti in po železnici. A. Maček, Čebelar, Vrhnika.

Kupi se:

DOBRO OHRANJEN OTROČJI VOZICEK. Cenjene ponudbe prosim pod »vozileček« na upravo Jugoslavije.

Službe:

URADNIK

išče popoldansko službo od 14—20 ure, najraje pri kakem trgovskem podjetju. Cenjene ponudbe poštno teče pod »Pridnost in poštenje«.

KNJIGOVODJA-BILANCNIK

se sprejme za večerne ure. Reflektira se samo na izvežbano moč. Pismene ponudbe z navedbo honorarja pod »Najno« na anonimno ekspedicojo A. Matelič, Ljubljana.

HOTEL BI SE

učiti ključavničarske obrti v kraju, kjer je obrtna nadaljevalna šola. Cenjene ponudbe pod »Učenec« na upravo Jugoslavije v Ljubljani.

Razno:

K 1500 NAGRADE

onemu, ki pove, kje se nahaja rujav, čisto kraven srednjevelik pes tičar z zaraslo rano na levem boku. Pogroša se od 5. febr. Obvestila pod »Kupnina povrnjena« na anonimno ekspedicojo A. Matelič, Ljubljana.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.